Gierke: Deutsches Privatrecht vydanie 1895 I. sv. § 134 hovori: »Základ tohoto pravidla není fikcia všeobecnej znalosti zákonov, ale myšlienka, že sa v zákonnom práve píše to, čo žije alebo čo má žiť v právnom svedomí každého.«

Mayer: Kulturnormen, Rechtsnormen § 75—76 dôvodí, že ignorantia legis nocet, lebo človek je zodpovedný nie preto, lebo zná právne pravidlá, ale preto, lebo to pravidlo zná jako kulturný tvar.

Písané zákony je ťažko znať a málo je tých ludí, ktori ich znajú, veď pri dnešnom specialisování jednotlivých odvetví je odborná znalosť zriedkavá. Za vyplnenia prihlášky k dani z majetku platili tisícové honoráre! Ale nepísané zákony, kulturne normy, ktoré najčastejšie sú morálne normy, tie môže lahko každý riadny normálny človek znať, lebo sú všeobecnejšie, fundamentálnejšie.

Obe tieto stanoviská predpokladajú istú homogénnu spoločnosť, ktorá nejestvuje, a žiadajú nemožnosť. Priznať treba, že v tomto punkte sa neshoduje ethika s právom, ale táto protiva neni absolutna.

Leges scire non est verba earum tenere sed vim ac potestatem. Učme v tomto smysle národ právu. Len morálna sila udržuje štát. K nášmu sebavedomiu, sebedúvere je potrebný silný právny cit, smysel pre spravedlnosť, hlboká úcta k zákonom a ústave.

Pravda a spravedlnosť boly jako manifest ludského zkúmajúceho ducha vždy najvyššim ideálom a od počiatku historie národov stavali ludia pravdu a spravedlnosť nad všetko na svete, keď budeme slúžiť tomuto ideálu — tak strasieme so seba pohanu vyjadrenú v sentencii: summum jus summa injuria.

PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Co myslí § 1. odst. 3. zákon ze dne 27. května 1919 č. 318 sb. z. a nař. slovem „rodina“?

»Rodinu« nelze bráti ve smyslu § 40 obč. z. To by byl zákon, znaje předpis ten, na něj se odvolal, což by bylo se mohlo státi lehce pouhou citací tohoto § za slovem »rodin«, kdyby tak to byl myslil. Zákon »rodinou« myslí okruh osob příbuzenských

(pokrevním neb švakrovským) svazkem zahrnutých až do těch stupňů, do kterých se mezi lidem pravidelně přátelství právě z důvodu tohoto příbuzenství pěstuje, a sem patří dle obecné životní zkušenosti rozhodně i švakr, pokud se týče synovec. Rodinou myslí se tedy přátelstvo ve smyslu obecného lidu, pro nějž zákon je dán.

Rekursní soud patrně mylně pojímá rodinu po rozumu § 40 obč. z., když se domnívá, že to je pojem zcela jasně a určitě vymezený, že svou přesností a ustáleností předčí definici shora podanou a že podle něho (podle § 40 obč z.), náleží k rodině toliko potomci prarodičů v přímé, nikoli však i pobočné linii. Že je na omylu, o tom mohl se přesvědčiti nahlédnutím do literatury, na př. jen u Krásnopolského F. R. § 1, kde se praví, že pojem § 40 obč. z. pro svou neomezenou šířku nemá ani právního ani sociálního významu, a rozeznává se dále užší pojem rodiny. Na tento užší a nejužší pojem nelze zde vcházeti a jen se podotýká, že nejvyšší soud po zevrubném uvážení neuznal ani applikaci těchto užších pojmů rodiny na § 1., odst. 3 požad. zák. za vhodnou a případnou. Applikace § 40 obč. z. je však přímo nemožna, neboť jeho pojem rodiny zahrnuje všecko pokrevenstvo do všech kolen (stupňů) a splývá tak s pojmem rodu, neboť rozumí-li se rodinou prarodiče (Stammeltern, ne pouze Grosseltern) se všemi potomky, jsou všichni tito potomci do všech kolen v ní zahrnuti a ti nalézají se mezi sebou také v příbuzenství pobočném. Tak by měl podle tohoto pojmu požadovací právo každý, kdo by u předchůdce svého vůbec pokrevenství prokázati mohl, ať by si bylo stupně sebe vzdálenějšího, což zcela jistě nebylo úmyslem zákonodárce, jenž bezpečně nechtěl jíti tak daleko, kde se žádné přátelství mezi dvěma osobami nejen neudržuje, ale ani nepociťuje, ba ani nepamatuje, třeba z matrik neb jiných dokumentů rodokmenových snad nákrásně nějaké daleké příbuzenství dokázati se dalo.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 7. prosince 1920 čj. R.-I. 1028/20. *Schin.*

Příspěvek k §u 1. zák. ze dne 27. května 1919 č. 318 sb. z. a nař. Požadovací nárok podpachtýře je nárok samostatný, nikoliv od práva pachtýře odvozovaný a rozhodný je pouze skutečný stav na straně podpachtýře v době vyhlášení dotčeného zákona.

Pozemek, o který se jedná, byl příslušnými úřady přenechán k užívání řídícímu učiteli jako řediteli kůru, který jej dal